

Plants with African roots

FNK YoungPlants wil in Ethiopië doorgroeien naar 4 miljoen stek

Vader & zoon Kolster - Frits (54) en Rick (27) - runnen samen het Boskoopse stekbedrijf FNK YoungPlants. Sinds 2009 - na de intrede van Rick - koopt het stekbedrijf ook in Ethiopië in bij EWF-Flowers Plc via de Nederlandse agent Ethio-Youngplants BV. Afgelopen jaar zijn zo'n 2,5 miljoen stekjes de wereld over gegaan. Een gesprek met Kolster junior over het hoe en waarom van dit Afrikaanse avontuur.

Auteur: Ruud Jacobs

Op de dag dat op radio en tv nog volop wordt gespeculeerd over het al dan niet doorgaan van de 16e Elfstedentocht, geeft Rick Kolster in het winterkoude Boskoop een rondleiding door de kassen vol gestekt materiaal. Onder glas wordt een divers sortiment jong groen tot beginnende wasdom gebracht. Het in 2007 opgerichte FNK YoungPlants - een afkorting van Frederik Nico Kolster, zijnde de namen van de laatste drie generaties - houdt zich voornamelijk bezig met de vermeerdering van klimplanten, heesters, coniferen en vaste planten.

Ethiopië

Sinds 2009 is het Boskoopse FNK YoungPlants ook actief in Ethiopië. Hiervoor is het stekbedrijf een samenwerking aangegaan met het bedrijf Ethio-Youngplants BV. Afrika is een al langer gekoesterde wens van Rick Kolster: "Na mijn opleiding mbo-plantenteelt ben ik in het bedrijf gekomen. Op dat moment hadden we onze klanten voornamelijk in Engeland en Spanje." Om

de Engelse taal beter onder de knie te krijgen, vertrekt Rick in die periode voor tijdelijk naar een Engels plantgoedbedrijf. "En via Engeland ben ik uiteindelijk in contact gekomen met het bedrijf in

**"Ik heb altijd al gezegd:
'Als ze in Afrika
rozen kunnen kweken,
dan geldt dat zeker
ook voor
boomkwekerijproducten"**

Ethiopië. Nu stekken we daar een kleine honderd verschillende soorten." Maar waarom Afrika en specifiek Ethiopië? "Het bedrijf in Ethiopië was al gestart met boomkwekerijproducten en de

productie werd opgestart. Ik heb altijd al gezegd: 'Als ze in Afrika rozen kunnen kweken, dan geldt dat zeker ook voor boomkwekerijproducten'. Moederplanten groeien daar het hele jaar door, dan moet je daar dus ook het jaarrond kunnen produceren." Gezondheidsredenen weerhouden Rick Kolster er uiteindelijk van om zichzelf in Ethiopië te vestigen. Vandaag de dag pendelt hij een paar keer per jaar op en neer om ter plekke samen met het Nederlandse management te overleggen en om teeltplannen te bespreken. Kolsters ervaringen met betrekking tot Ethiopië zijn ronduit positief. "Het is een geweldig land met geweldige mensen. Máár... het blijft natuurlijk wel Afrika. Het kan best een keer voorkomen dat ze hier een geïmporteerde container een maand op een en dezelfde plek vasthouden. Niks is hier vanzelfsprekend." Ethiopië is verder een stabiel land, zeker in vergelijking met andere Afrikaanse landen. Het zijn trotse mensen en het is ook echt een veilig land. Daar durf ik gerust 's nachts alleen over straat."

De kwekerij, EWF-Flowers Plc

De kwekerij in Ethiopië ligt op 2.300 meter hoogte, vlakbij het vliegveld van de hoofdstad Addis Abeba. Op de kwekerij in Ethiopië werken zo'n 120 werknemers, allen Ethiopiërs, de bedrijfsleider komt uit Kenia en een Nederlandse manager staat aan het roer. In Ethiopië wordt het hele jaar rond gekweekt. "In het voorjaar - de piek ligt in april - leveren wij de bewortelde stek uit. In Europa is het dan gemiddeld zo'n 15 graden. Dat is voldoende om de planten aan het andere klimaat te laten wennen." Voor de productie importeerde het bedrijf zowat alles. "De kas is van Richel uit Frankrijk. En ook de pompen, unit, bemesting, computers, generator, panelen, de kunstmest en potgrond komen uit Europa. De kokos die we gebruiken komt uit Sri Lanka en de finpeat uit Estland."

Infrastructuur

Om het stekmateriaal vanaf de kwekerij op tijd bij de klant in het buitenland te krijgen, is volgens Kolster geen enkel probleem. "Dat is in Ethiopië allemaal goed geregeld. Onze producten zijn binnen drie kwartier vanaf de kwekerij op het vliegveld in Addis Abeba. Alles wordt vervoerd in gekoeld transport. De luchtverbindingen vanaf Ethiopië zijn goed. Bovendien, het luchtverkeer is daar betrouwbaarder dan het wegverkeer."

Werknemers

Vader en zoon Kolster vliegen een paar keer per

jaar vanuit Nederland zuidwaarts om zelf de teelt en zaken in ogenschouw te nemen. Volgens Rick Kolster is het geen enkel probleem om in Ethiopië aan voldoende personeel te komen. "Er zijn genoeg goed gemotiveerde mensen beschikbaar. Ze krijgen goed betaald en bovendien kunnen ze naar school, want dat wordt door het bedrijf betaald. Ik ben echt heel enthousiast over Ethiopië, met name over de mensen. Ze zijn vriendelijk en willen echt verder met hun leven. Dat zie je ook binnen het bedrijf: allemaal jonge mensen die daar met veel plezier werken. De Ethiopiërs zijn een supertrots volk." Ondanks

alle lovende woorden over de Ethiopische werknemers laat Kolster wel weten dat de bewaking op het bedrijf toch een oogje in het zeil houdt. "Iedereen wordt zowel bij binnenkomst als bij vertrek gefouilleerd en ook alle auto's worden geïnspecteerd. Je moet de mensen niet in verleiding brengen, want het blijft Afrika; het verschil tussen rijk en arm is groot en dus de verleiding ook."

Bewortelen

Volgens Kolster is EWF-Flowers uniek in Afrika. "In tegenstelling tot andere stekbedrijven bewor

Rick Kolster

telen wij in Afrika, terwijl anderen onbewortelde takken naar Nederland sturen. Wij maken heel bewust gebruik van de warmte en het licht dat in Ethiopië ruimschoots aanwezig is. Bovendien is het bij onze gewasgroep goed mogelijk om die beworteld naar Nederland te transporteren." Alle stek die FNK in Afrika produceert, komt terecht in

paperpots. Hiervoor zijn speciaal Ellegaard paperplugmachines geïmporteerd in Ethiopië.

Werkzaamheden

Vader en zoon hebben hun taken voor Boskoop en Ethiopië onderling verdeeld. De verkoop van de 2,5 miljoen gestekte planten ligt voor wat

betreft het buitenland in handen van Rick Kolster. Het binnenland, voornamelijk regio Boskoop, is voor rekening van vader Frits. "De productie in Boskoop ligt ook bij mijn vader en ik doe verder alle papierwerk, onder meer voor de export naar Zuid-Afrika en een deel van Azië. Dat doe ik zelf. Naar Midden-Amerika, China, Korea en Japan doen we alles via een exporteur in De Kwakel."

"Ik ben echt heel enthousiast over Ethiopië, met name over de mensen. Ze zijn vriendelijk en willen echt verder met hun leven"

Afzetmarkt

De in Ethiopië bewortelde stek vindt over de hele wereld zijn weg. De gestekte plantjes gaan weg in dozen waarin 300 stuks passen. Mocht het transport onverhoopt langer dan gepland duren, dan is dat volgens Kolster niet direct een probleem. "We hebben proeven gedaan door planten twee weken in de doos te laten staan. De plantjes waren nog goed bruikbaar." De internationale stekmarkt omschrijft Kolster als stabiel. "Wel zie je dat productiebedrijven vaker overwegen om het stekken aan gespecialiseerde bedrijven uit te besteden. Dat is weer goed voor ons. Wij zijn groot in klimplanten, heesters en coniferen. Onze klanten zijn kwekers zowel in de volle grond als in de containerteelt."

Groei

Kolster heeft voor de samenwerking met het Afrikaanse bedrijf nog grootse plannen en wil bepaald niet stil blijven zitten. "In totaal stekken we in Afrika een kleine honderd verschillende soorten. Zowel de productie als de afzet moet nog verder groeien. We willen de productie nog wel een keer verdubbelen van 2,5 miljoen naar zo'n 5 miljoen planten."

In Ethiopië is de algehele leiding in handen van de Nederlandse manager en mede-eigenaar Wim Steeghs. "We exploiteren hier twee bedrijven en zijn met onze ondernemingen gestart in 2005. EWF-Flowers Plc voor de boomteelt is gebouwd in 2009 en is nog steeds opstartend. Ethioplants Plc is gericht op jonge rozenplanten voor lokale snijbloemenproductie en stamrozen voor export naar de Europese markt." Volgens Steeghs is Ethioplants het modernste vermeerderingsbedrijf van Ethiopië met onder meer onderverwarming, bovenverwarming, kweektafels, een bevochtigingsinstallatie en schermen. "EWF-Flowers Plc is gericht op de productie van onbewortelde en bewortelde stek voor de export. We onderzoeken heel veel nieuwe planten en werken samen met agenten, zoals FNK Youngplants BV, over de hele wereld, om producten te ontwikkelen en in de markt te zetten." De reden waarom dat in Afrika gebeurt, is volgens Steeghs duidelijk. "Er zijn maar twee argumenten waarom we dat in Ethiopië doen. Op de eerste plaats, arbeid is relatief goedkoop en op de tweede plaats, hier is het elke dag voorjaar met de bijbehorende zonnestraling en dus groei."

Productie

De oppervlakte van EWF-Flowers/Ethioplants is 20 hectare. In totaal werken er 225 mensen. EWF-

Flowers omvat 12.000 m² moederplanten in de kas, 3000 m² vermeerdering in 6 afdelingen met schermen, beregening, automatische beluchting en onderberegening indien nodig. Verder staan er paperplugmachines, trayfillers, een moderne bemestingsunit en een verdelerunit. Voor moederplanten is er bij EWF-Flowers Plc 10 hectare beschikbaar, waarvan 6 hectare reeds is aangeplant. Ethioplants Plc omvat tien afdelingen van 1.100 m² met alle middelen om jonge planten te bewortelen. Het klimaat in Ethiopië kent temperaturen tussen 5-10 graden in de nacht en 20-25 graden overdag, met elke dag lente. Bureaucratie en banken Steeghs: "Ethiopië is zeker niet het makkelijkste land ter wereld en kent veel bureaucratie, waar je knettergek van kunt worden. Vanwege alle papierwerk werken alleen al op de afdeling export drie mensen fulltime. Als je echter alle regels kent en toepast, is er mee te werken. Belangrijk is dat je goed in de gaten houdt wanneer de regels weer eens veranderd zijn."

Geld is volgens Steeghs een groot probleem. "Financiering van een bedrijf in Ethiopië is een nachtmerrie. Je kunt het beste je eigen geld maar meteen meenemen, want banken zitten op slot of hebben geen geld of zijn zojuist net leeggemaakt door de overheid om dammen te bouwen. Met

andere woorden, je moet veel eigen kapitaal meebrengen om hier te kunnen starten. In totaal is er voor 3,5 miljoen euro samen met aandeelhouders geïnvesteerd. Weliswaar bestaat er de mogelijkheid om ook lokaal geld voor nieuwe projecten te lenen via de Developbank of Ethiopia, maar dat is ook een hele lange weg."

Criminaliteit

Ethiopië is ook volgens Steeghs een relatief veilig land als het vergeleken wordt met andere Afrikaanse landen. "De criminaliteit is laag, diefstal en inbraak komt nauwelijks voor bij onze ondernemingen."

Assortiment

Steeghs: "Ons boomteeltvermeerderingsbedrijf is nieuw in Ethiopië en dat maakt het extra moeilijk om een snelle start te maken. We moeten over elk gewas alles nagenoeg zelf uitzoeken, omdat niemand het trucje heeft voorgedaan. We investeren dan ook heel veel in research om gewassen aan ons assortiment toe te voegen. Van alle gewassen die we invoeren mislukt uiteindelijk nog steeds meer dan de helft."

Wim Steeghs